

2022-05-25
Sid 1 (7)
Dnr 22KS33
Handläggare Jenny Westerlund

Kommunstyrelsen

Uppföljning av nämndernas internkontrollplaner 2021

Övergripande utvärdering av systemet för intern kontroll

I reglemente Intern kontroll av ekonomi och verksamhet, antaget av kommunfullmäktige 1999-05-31, står i § 6: Nämnd ska varje år anta en särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen. I § 8 står: Nämnden ska löpande eller senast i samband med årsredovisningens upprättande, rapportera resultatet från uppföljningen av den interna kontrollen inom nämnden till kommunstyrelsen. Rapportering ska samtidigt ske till kommunens revisorer.

I § 9 står: Styrelsen ska med utgångspunkt från nämndernas uppföljningsrapporter utvärdera kommunens samlade system för intern kontroll, och i de fall förbättringar behövs, föranstalta om sådana. Styrelsen ska även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen.

I separat ärende om kommunstyrelsens uppsiktsplikt av de kommunala bolagen redovisas bolagsstyrningsrapporter som berör flertalet av de kommunala bolagen. I dessa bolagsstyrningsrapporter och i bolagens årsredovisningar, revisionsberättelser och granskningsrapporter återfinns information om hur den interna kontrollen i de olika bolagen fungerar.

SG Ekonomi har i detta ärende sammanställt nämndernas uppföljning av internkontrollplaner för 2021.

Tabell.

Nämndernas internkontrollplaner 2021 och 2022 samt internkontrollrapport för 2021.

Nämnd	Dnr. Rapport 2021	Dnr. Plan 2021	Dnr. plan 2022
Kommunstyrelsen	22KS23	21KS10	22KS24
Samhällsbyggnadsnämnden	21SBN233	20SBN359	21SBN277
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	21AFN176	20AFN184	21AFN160
Kultur- och fritidsnämnden	21KFN157	20KFN215	21KFN169
Utbildningsnämnden	22UN6	20UN167	21UN159
Omvårdnadsnämnden	21ON402	20ON363	21ON394
Socialnämnden	21SON273	20SON416	21SON265
Överförmyndarnämnden		20ÖFN58	
Valnämnden	21VN25	21VN6	21VN20
Jävsnämnden	22JN3	21JN10	22JN5
Gemensam nämnd för verksamhetsstöd	-	-	

Sammanfattning av nämndernas rapporter 2021

Kommunstyrelsens rapportering för 2021 innefattar fjorton kontrollmoment. Varav fyra är utan anmärkning, sju har en mindre avvikelse, ett kontrollmoment har ej utförts, och två kontrollmoment har större avvikelse. Större avvikelse finns för Riskerna:

LOU (Lagen om offentlig upphandling) efterlevs inte inom organisationen
Kontrollmomenten visar leverantörstrohet om 78% vilket har gjort att de har bedömt att risken utifrån kontrollen är relativt hög och att LOU efterlevs dåligt. Det framkommer inte någon åtgärdsplan för detta.

Risk för att det övergripande arbetsgivaransvaret inte efterlevs.

Kontrollmomentet avseende MAU har en större avvikelse p.g.a. att övergripande HME har minskat från index 82 till 79 Inom samtliga delindex, ledarskap, motivation och styrning. Det framkommer att förslag på åtgärder ska upprättas.

Samhällsbyggnadsnämndens rapportering för 2021 innefattar 24 risker med 24 kontrollmoment varav tolv är utan avvikelse, tio har en mindre avvikelse och två har större avvikelse. Samhällsbyggnadsnämnden har kopplat riskerna till samtliga övergripande kommunmål. De större avvikelserna avser riskerna för att

Företagare får ej den kontroll som de betalar för

Kontrollmoment innefattar att utförda kontroller ska följas upp i ärendesystemet hos Miljö och hälsa. Inom miljöskydd utfördes 34 % av planerad tid, inom Hälsoskydd utfördes 14 % av planerad tid samt inom Livsmedel utfördes 37% av planerad tid. Handlingsplan har upprättats.

Att Sektor Livsmiljö inte kan genomföra åtgärder, mätningar och uppföljningar som kommer i och med MSP 2.0, klimatfärdplan och kretsloppsplan

Kontrollmomentet innebär att analysera vilka uppföljningar som ska göras och sedan stickprovkontrolleras. Det blev en större avvikelse med anledning av att när det kommer till målet att cykeltrafikens andel ska öka med 100% fram till 2025 jämfört med 2012 ser man en nedåtgående trend på de mätstationer som har följts upp. Framgår dock inte åtgärdsplan.

Kultur- och Fritidsnämndens rapportering för 2021 innefattar tretton risker med tretton kontrollmoment, varav elva har ingen avvikelse och två har en mindre avvikelse.

De mindre avvikelserna avser riskerna för:

Attesträttigheter

Där kontrollmomentet utgår ifrån att kontrollera beslutsattesterade fakturor. Avvikelsen berodde på att en beslutsattestant varit delaktig i en verifikation utan att ha eskalerat fakturan till överordnad. Åtgärd föreslagen är att alltid eskalera fakturor där man är delaktig.

Representation

Avvikelse berodde på bristande underlag, vilket har åtgärdats i efterhand.

Utbildningsnämndens rapportering för 2021 innefattar 16 risker med 20 kontrollmoment. Varav två kontroller har utförts utan anmärkning, elva mindre avvikelser, tre större avvikelser och fyra kontroller har inte utförts p.g.a. att annat arbete prioriterats utifrån covid-19.

De tre kontroller som har större avvikelser avser riskerna:

Hög frånvaro påverkar måluppfyllelsen

Kontrollmomentet innebär att skolenheter ska säkerställa att utredning inleds vid upprepad eller hög frånvaro. Rapportering har skett för 12 av 28 skolenheter (43%) jämfört med fg år 54%. Det verkliga antalet elever med upprepad frånvaro är högre än vad som rapporterats i systemet därför går det ej att säkerställa att utredning har påbörjats för samtliga elever.

Det framgår dock ej någon åtgärdsplan för detta.

Risk att nyanlända barn/elever inte når målen för utbildningen

Kontrollmomentet innebär att skolenheter ska säkerställa att individuell studieplan upprättas för nyanlända elever i högstadiet och på IM (individuella programmet). Man har kontrollerat 10% av de nyanlända på IM och 5% av de nyanlända på högstadiet. Avvikelsen beror på att endast 50% av de kontrollerade eleverna på högstadiet hade en individuell studieplan. De skolor som inte hade en dokumenterad individuell studieplan har fått återföring. Kontrollpunkten kvarstår även i internkontrollplan 2022.

Brist på vikarier i verksamheten

Kontrollmomentet innebär att säkerställa att verksamheten får vikarier i rätt utsträckning och med rätt kompetens. Det framgår inte hur det ska säkerställas, inte heller varför det är en större avvikelse. Det som framgår är åtgärder som ska göras för att säkerställa att UG får vikarier. Exempelvis så får grundskolan anställa egna vikarier på heltid, samt att en referensgrupp har inrättats med representanter för rektorer som regelbundet möter bemanningsenheten.

Omvårdnadsnämndens rapportering för 2021 innefattar fjorton risker med fjorton kontrollmoment. Sju kontroller har ingen avvikelse och tre har inte genomförts. Tre kontroller har mindre avvikelse och en kontroll har större avvikelse.

Risk för ej fungerande kompetensförsörjning/ personalbrist inom vissa professioner

Kontrollmomenten avser uppföljning till nämnd minst 1 gång årligen. Avvikelsen beror på att det varit stora problem med att tillfredsställa behovet av vikarier under hela 2021. Vilket beror delvis på att ansvaret ligger på annan nämnd. Problemet har adresserats till bemanningsenheten och kommer att hanteras på ett strukturerat sätt under 2022.

Kontrollen för **Felaktig hantering av klienters egna medel** har ej genomförts p.g.a. att besök ute i verksamheten ej varit möjliga p.g.a. covid-19

Kontrollen för **Bristande avtalstrohet** har ej genomförts för att man ej har fått erforderliga underlag från Upphandlingsenheten.

Kontrollen för **Att organisationen inte lär av misstag** har ej genomförts för att det har saknats en tydlighet kring hur det ska kontrolleras.

Socialnämndens rapportering för 2021 innefattar 16 risker med 16 kontrollmoment varav två har en större avvikelse fyra har en mindre avvikelse, sju har ingen avvikelse och tre kontroller har inte genomförts.

De större avvikelserna avser risken för:

Felaktiga utbetalningar vid Treserva

Kontrollmomentet är att säkerställa att kontrollmoment efterlevs i verksamheten.

Framgår inte riktigt varför det är en större avvikelse mer än att det är en avvikelse gällande utbetalning till familjehem. Analys pågår.

Felaktiga utbetalningar i lönesystemet till uppdragstagare

Kontrollmomentet innebär att rutinerna för området efterlevs och så att inte fel ersättning betalas ut. Framgår inte riktigt varför det är en större avvikelse mer än att det är en avvikelse gällande utbetalning till familjehem. Analys pågår.

De kontrollerna som ej har utförts avser riskerna:

Bristande avtalstrohet

Kontrollen har ej genomförts p.g.a. att uppföljningen ska ske av KS/SG.

Kännedom om gällande regelverk kring oegentligheter, mutor och jäv

Framgår ej varför det inte har genomförts.

Informationssäkerhetsorganisation ej fungerande

Har ej kontrollerats p.g.a. att man inte har etablerat effektiva kontrollmoment. En mer effektiv organisation är under etablering med förstärkta resurser.

Arbetsmarknads-och funktionsrättsnämndens rapportering för 2021 innefattar 17 risker med 17 kontrollmoment varav sju är utan anmärkning, sju har en mindre avvikelse, två har en större avvikelse och en kontroll har inte utförts.

De kontrollmoment som har en större avvikelse gäller

Självvärderingar av risker i verksamheten

Kontrollmomentet avser systematisk självvärdering, ska ske 1 gång per år. Har en större avvikelse för att den inte är utförd.

Risk för ej fungerande kompetensförsörjning/ personalbrist inom vissa professioner

Kontrollmomenten avser uppföljning till nämnd minst 1 gång årligen. Avvikelsen beror på att det varit stora problem med att tillfredsställa behovet av vikarier under hela 2021. Vilket beror delvis på att ansvaret ligger på annan nämnd. Problemet har adresserats till bemanningsenheten och kommer att hanteras på ett strukturerat sätt under 2022.

Överförmyndarnämndens rapportering för 2021 innefattar fyra risker med fyra kontrollmoment varav en kontroll gjorts utan anmärkning, två med mindre avvikelse och en kontroll där det ej framgår.

Jävsnämndens rapportering för 2021 innefattar en risk med ett kontrollmoment som har utförts utan avvikelser.

Valnämndens rapportering för 2021 innefattar en risk med ett kontrollmoment som har utförts utan avvikelser.

Internkontrollplan 2022

Internkontrollplan för 2022 har inte tagits fram för Gemensam nämnd för verksamhetsstöd. Övriga nämnder har tagit fram internkontrollplan för 2022 och antagit dem i nämnd. Ingen djupare analys har gjorts av internkontrollplanerna för 2022.

Internkontrollarbete 2022

Under hösten 2020 startade ett utvecklingsarbete inom internkontroll som har fortsatt under 2021 och in på 2022. SG ekonomi, Planering och uppföljning, har anordnat arbetsmöten där diskussioner har pågått kring en ny riktlinje som har arbetats fram. Riktlinjen ger ett tydligare ramverk utifrån COSO-modellen för att få en bredare uppföljning av nämndernas och styrelsernas interna kontroll. Kommunkoncernledningen har även delgivit ett utkast av riktlinjen.

Vid arbetsmöten har det även diskuterats olika händelser som har inträffat. Bland annat de felaktiga utbetalningar via Personec som har skett inom socialnämnden, som tas upp i internkontrollrapporten 2021. Socialnämnden påverkas men bristen ligger inom kommunstyrelsen som ägare av löneprocessen samt av lönesystem.

Det samlade intrycket

Alla nämnder utom Gemensam nämnd för verksamhetsstöd har gjort Internkontrollrapporter för 2021 det vill säga rapportering av resultaten från kontrollerna i internkontrollplanen för 2021.

Resultatredovisningen i internkontrollrapporterna varierar mellan olika nämnder. Några nämnder beskriver tydligt kontroller, resultat och åtgärder medan andra har otydliga beskrivningar eller saknar beskrivningar.

Övriga kommentarer

Det har framkommit under året att det har funnits väsentliga brister i kommungemensamma processer som har föranlett att felaktiga utbetalningar har kunnat uppstå. Den nämnd som har lidit skada är socialnämnden, men risk finns att även andra nämnder kan påverkas. Med anledning av detta behöver ett förstärkt arbete göras utifrån KS uppsiktsplikt.

Beslutsunderlag

Nämndernas internkontrollrapporter 2021

Nämndernas internkontrollplaner 2022

Martin Svaleryd
Ekonomidirektör